

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 15 травня 2018 року № 12-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. У 2017 році центральним апаратом Державного агентства України з управління зоною відчуження (ДАЗВ) забезпечено 100-відсоткове використання кошторисних призначень за бюджетними програмами в обсязі 1 178 802,9 тис. гривень.

Кошти державного бюджету в усіх суттєвих аспектах використані на цілі, визначені Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік".

Фінансово-господарські операції переважно проведені відповідно до вимог нормативно-правових актів, які регулюють використання бюджетних коштів.

Водночас **аудитом встановлено недотримання вимог**, зокрема:

- статей 2, 4 і 10 Закону України від 25.12.2015 № 922-VIII "Про публічні закупівлі" (далі – Закон № 922);
- частини п'ятої статті 42 Закону України від 10.12.2015 № 889-VIII "Про державну службу" (далі – Закон № 899);
- статті 1 Закону України від 24.03.95 № 108/95 "Про оплату праці" (далі – Закон про працю);
- статей 11, 12 і 94 Кодексу законів про працю України від 10.12.71 № 322-VIII (далі – КЗпП);
- статті 1 Закону України від 01.07.93 № 3356-VII "Про колективні договори і угоди".

2. Фінансова та бюджетна звітність ДАЗВ станом на 01.01.2018 складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності в рамках звітування згідно з концептуальною основою достовірного подання, сформована з дотриманням вимог, встановлених **Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "**Подання фінансової звітності**" (далі – НП(С)БО 101), затвердженим наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541, і **Порядком складання бюджетної звітності** розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженим наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44.**

При цьому під час аудиту встановлено окремі факти недотримання Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Типових кореспонденцій субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом і зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219 (далі – Наказ № 1219). Також **не враховано вимог положень** Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби", затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202 (далі – НП(С)БО 121), **у частині повноти та достовірності висвітлення інформації** у формі № 5-дс "Примітки до фінансової звітності".

Загальна сума встановлених порушень становила 94,2 тис. грн, з них обсяг порушень, що призвели до викривлення звітності за окремими її статтями, – 62,2 тис. грн, але ці порушення на валюту балансу (рядок 1300 форми № 1-дс "Баланс") суттєво не вплинули.

Зазначене вище дало підстави аудиторам Рахункової палати для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат і щодо фінансової та бюджетної звітності.

3. Створена в ДАЗВ система внутрішнього контролю, як засвідчив аудит, не функціонувала на належному рівні, а саме:

- не забезпечено стовідсоткового виконання відомчих наказів та інших розпорядчих документів, унаслідок чого втрачається належний внутрішній контроль;
- не проведено відповідно до Порядку управління ризиками у ДАЗВ, затвердженого наказом ДАЗВ від 15.08.2016 № 95, оцінки та визначення ризиків усіма учасниками внутрішнього контролю у 2017 році;
- не забезпечено належного проведення внутрішнього аудиту, що створює ризик невиконання або невчасного виконання затверджених планів діяльності з внутрішнього аудиту, оскільки штатним розписом передбачена лише одна посада спеціаліста з питань внутрішнього аудиту;
- відсутні заходи в планах діяльності з внутрішнього аудиту в частині запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності ДАЗВ;
- не проведено зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в ДАЗВ Мінфіном, а отже, рекомендації щодо його удосконалення та усунення

недоліків Голові не надано, що посилює ризики незабезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності.

4. Однією з процедур внутрішнього контролю є інвентаризація. Як засвідчив аудит, **при здійсненні інвентаризації ДАЗВ допущені окремі випадки недотримання вимог наказу Мініну від 17.06.2015 № 572 "Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації" і Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань**, затвердженого наказом Мініну від 02.09.2014 № 879 (далі – Положення № 879):

- у протоколі інвентаризаційної комісії фактично зазначено первісну вартість необоротних активів (1 297,3 тис. грн), а не їх балансову вартість (742,9 тис. грн);

- інвентаризація оборотних активів-запасів оформлена в інвентаризаційних описах необоротних матеріальних активів;

- не склалися робочими комісіями протоколи, у яких міститься інформація, що вимагається при складанні протоколу інвентаризаційної комісії (пункт 2.5 розділу II Положення № 879);

- не перевірялася інвентаризаційною комісією та робочими інвентаризаційними комісіями ДАЗВ правильність присвоєння інвентаризаційних номерів (пункт 1.7 розділу III Положення № 879);

- не внесено до інвентаризаційних описів даних щодо наявних об'єктів, які не обліковуються на балансі ДАЗВ, хоча розташовані на його орендованій площі (пункти 5 і 6 розділу I, пункт 20 розділу II, підпункт 2.3 пункту 2 розділу III Положення № 879);

- встановлена наявність меблів та обладнання, яке належить ДП "Центр організаційного, технічного і інформаційного забезпечення управління зоною відчуження" (далі – ДП ЦОТІЗ), за відсутності відповідного договору на відповідальне зберігання або оренду цих нефінансових активів, акта прийняття-передавання та регламентуючих документів щодо розміщення цих нефінансових активів на площі, яку орендує ДАЗВ;

- встановлено, що активи ДАЗВ безпосередньо зберігаються у двох приміщеннях, які розташовані в м. Києві на бульварі Лесі Українки, 26 (119 об'єктів балансовою вартістю 284,6 тис. грн), а також у м. Чорнобилі на вул. Радянська, 14 (1 638 об'єктів, у т. ч. 921 об'єкт – основні засоби, балансовою вартістю 458,3 тис. гривень).

Приміщення будівлі у Чорнобилі перебуває на балансі ДСП "Чорнобильський спецкомбінат", при цьому співробітники ДАЗВ використовують приміщення цієї будівлі без оформлення договору оренди. Водночас наказом ДАЗВ від 04.11.2016 № 115-ОС визначена кількість співробітників (12 осіб), у яких постійне місце роботи – зона відчуження за вищевказаною адресою.

5. Аудит договорів, укладених у рамках процедури публічних закупівель, і рішень тендерного комітету ДАЗВ щодо внесення змін до річного плану закупівель засвідчив, що **ДАЗВ не оприлюднило інформації про закупівлі на веб-порталі уповноваженого органу з питань закупівель "Prozorro.gov.ua": змін до додатка до річного плану закупівель та обов'язкових звітів про укладення трьох договорів, вартість предмета закупівлі яких перевищує 50,0 тис. грн, що є недотриманням вимог статей 2, 4 і 10 Закону № 922.**

Під час аудиту на голову тендерного комітету складено протокол про адміністративне правопорушення, визначене частиною першою статті 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

6. Аудит засвідчив окремі факти недотримання ДАЗВ у 2017 році вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи", затвердженого наказом Мініфіну від 12.10.2010 № 1202, НП(С)БО 121 і Наказу № 1219 при складанні фінансової звітності, а також використання нетипової кореспонденції субрахунків при відображенні операцій з передачі активів і нарахування зносу основних засобів:

- ДАЗВ вартість програмного забезпечення віднесено на субрахунок 1018, який призначений для ведення обліку основних засобів – матеріальних активів, а не на субрахунок 1211 "Авторське та суміжні з ним права" – нематеріальні активи, що є недотриманням вимог Наказу № 1219. Зазначене призвело до викривлення фінансової звітності форми № 1-дс "Баланс" на суму 49,9 тис. грн (завищено показники за рядками 1000, 1001 і 1002, не заповнено рядки 1020, 1021 і 1022) і форми № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності" (за розділом "Основні засоби" завищено показники рядків 90 "Інші основні засоби", 180 "Разом"; за розділом "Нематеріальні активи" не заповнено рядки 200 "Авторське та суміжне з ним права", 260 "Разом"). При цьому на валюту балансу це порушення не вплинуло;

- під час відображення окремих фінансово-господарських операцій ДАЗВ застосовано нетипову кореспонденцію субрахунків, що є недотриманням положень Наказу № 1219. На показники фінансової звітності ці порушення не вплинули;

- аудитом встановлено, що станом на 01.01.2018 на балансі ДАЗВ обліковувалися та використовувалися 170 об'єктів основних засобів первісною вартістю 197,7 тис. грн, балансова вартість яких дорівнює нулю (100-відсотковий знос). При цьому ДАЗВ не визначено ліквідаційної вартості для цих об'єктів, що є недотриманням вимоги НП(С)БО 121 (пункт 5 розділу III);

- ДАЗВ станом на 01.01.2018 на субрахунку 1812 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" обліковувало товарно-матеріальні цінності на загальну суму 9,2 тис. грн: електрокаміни, сейфи, кондиціонери та інше, що не відносяться до цієї категорії запасів, а є основними засобами і повинні обліковуватися на субрахунку 1113 "Малоцінні необоротні матеріальні активи".

Отже, не дотримано **Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі**, затвердженого наказом Мінфіну від 31.12.2013 № 1203 (далі – План рахунків № 1203), і не враховано **Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору**, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (далі – Методичні рекомендації № 11). Як наслідок, завищено вартість запасів і одночасно занижено основні засоби на **9,2 тис. грн**, викривлено фінансову звітність станом на **01.01.2018** (форму № 1-дс "Баланс", рядок 1050, форму № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності", рядки 450 і 500). На валюту балансу це порушення не вплинуло.

7. Аудит засвідчив, що при відображенні операцій з обліку запасів ДАЗВ не дотримано вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 "Запаси", затвердженого наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202 (далі – НП(С)БО 123), Плану рахунків № 1203 і не враховано Методичних рекомендацій № 11, що призвело до викривлення вартості запасів у фінансовій звітності.

Зокрема, ДАЗВ здійснено коригування податку на додану вартість у розмірі 1,8 тис. грн, помилково віднесеного на ціну канцтоварів у 2016 році, що не відповідає вимогам **П НП(С)БО 123** (пункт 8 розділу II) і не враховує положень **пункту 5 розділу II Методичних рекомендацій № 11**, в яких визначено, що первісною вартістю запасів, які придбані за плату, є собівартість запасів, що включає у т.ч. суму непрямих податків (ПДВ), які не відшкодовуються суб'єктам державного сектору. **Проведена операція призвела до заниження у 2017 році первісної вартості запасів за субрахунком 1812 і до викривлення інформації про вартість запасів у фінансовій звітності** на суму 1,8 тис. грн (форму № 1-дс "Баланс", рядок 1050, форму № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності", рядок 500).

ДАЗВ за відсутності підстав (акта списання) списано запаси на суму 1,3 тис. грн, що є недотриманням положень НП(С)БО 123 (пункт 1 розділу IV). Це також призвело до викривлення інформації про вартість запасів у фінансовій звітності.

Крім того, ДАЗВ під час відображення окремих фінансово-господарських операцій з обліку запасів застосовано нетипову кореспонденцію субрахунків, що є **недотриманням положень Наказу № 1219**.

Зазначені порушення не перевищують рівня робочої суттєвості, визначеного в сумі 6,32 тис. гривень.

8. Аудитом виявлено несвоєчасне встановлення надбавок за вислугу років, що свідчить про невиконання окремими спеціалістами своїх посадових обов'язків і недостатність внутрішнього контролю.

Під час аудиту також виявлені окремі випадки, коли кількість днів, за які нарахована заробітна плата в розрахункових відомостях, не відповідає даним обліку робочого часу в табелях. При цьому коригуючі табелі не склалися, що є **недотриманням пункту 1.8 Інструкції з обліку робочого часу**, яка затверджена наказом ДАЗВ від 25.02.2014 № 25, і створює ризики помилок при нарахуванні заробітної плати.

9. Вибірковою перевіркою нарахування заробітної плати **виявлені випадки неправильного нарахування заробітної плати за час відрядження та матеріальної допомоги на оздоровлення, зокрема:**

- надлишково нарахована заробітна плата за час відрядження в сумі 6,2 тис. грн 14 працівникам;
- недонарахована матеріальна допомога на оздоровлення в сумі 25,8 тис. грн 12 працівникам.

9.1. У порушення частини п'ятої статті 42 Закону № 889 у 2017 році ДАЗВ через некоректне налаштування програмного забезпечення "IS-pro" надлишково нарахована заробітна плата за час відрядження в сумі **6,2 тис. гривень**. У вересні 2017 року програмне забезпечення "IS-pro" налаштували з урахуванням змін чинного законодавства.

Разом з тим зарплата за час перебування у відрядженнях, які завершувались у місяці, наступному за звітним, нараховувалася та виплачувалася з розрахунку всього терміну відрядження, тобто авансом, що є порушенням статті 1 Закону про працю і статті 94 КЗпП.

9.2. Перевірка нарахування матеріальної допомоги на оздоровлення засвідчила: при розрахунку середньомісячної заробітної плати не враховувалася доплата особам, які працюють у зоні відчуження, що є **недотриманням пункту 3 розділу 3 Порядку обчислення середньої заробітної плати**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100.

Так, 12 державним службовцям недонарахована матеріальна допомога на оздоровлення на загальну суму 25,8 тис. гривень.

9.3. Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань 37 працівникам ДАЗВ призначена не в розмірі середньомісячної заробітної плати, а в розмірі посадового окладу з урахуванням надбавок за ранг і вислугу років, що є **недотриманням Порядку надання державним службовцям матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 500, і розділу 5 Положення про оплату праці та матеріальне стимулювання державних службовців апарату ДАЗВ, затвердженого його наказом від 30.12.2016 № 154.

10. У Положенні про оплату праці та матеріальне стимулювання державних службовців апарату ДАЗВ, затвердженому наказом ДАЗВ від 30.12.2016 № 154, не визначено порядку подання пропозицій встановлення надбавок за інтенсивність праці; строків подання таких пропозицій; відповідального підрозділу за підготовку і строк затвердження наказу про призначення надбавки.

11. У 2017 році ДАЗВ керувалося положеннями колективного договору на 2012–2013 роки. При цьому протягом 2014–2017 років колективний договір не переглядався, що є **недотриманням його пункту 1.10 розділу 1**, де зазначено: "зміни і доповнення вносяться в обов'язковому порядку у зв'язку із змінами чинного законодавства з питань соціально-трудових відносин". Також

не дотримано вимоги статті 1 Закону України "Про колективні договори і угоди" і статей 11 і 12 КЗпП.

12. Під час аудиту встановлені окремі факти **недотримання вимог Наказу № 1219:** застосовувалася нетипова кореспонденція субрахунків при відображенні нарахування допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю за рахунок Фонду соціального страхування та надходжень на рахунки ДАЗВ грошових коштів для виплати цієї допомоги.

Крім того, ведення обліку розрахунків за нарахованими сумами допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю ДАЗВ здійснювало не за субрахунком 2114 "Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування", а за субрахунком 6416 "Розрахунки за страхуванням", що є **недотриманням вимог Наказу № 1219.**

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження затвердити.

2. Інформацію про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження надіслати **Верховній Раді України.**

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України.**

4. Рішення Рахункової палати надіслати **Міністерству екології та природних ресурсів України.**

5. Звіт про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження і рішення Рахункової палати надіслати **Державному агентству України з управління зоною відчуження і рекомендувати:**

➤ посилити контроль за виконанням вимог нормативно-правових актів, а також вжити заходів, які б унеможливили їх недотримання у майбутньому;

➤ розглянути питання щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, які допустили порушення та недоліки, встановлені під час аудиту;

➤ вжити заходів щодо перевірки відповідності осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та звітності, кваліфікаційним вимогам займаних посад;

➤ визначити матеріально відповідальних осіб за місцем перебування основних засобів;

➤ забезпечити:

✓ виконання керівниками всіх рівнів і працівниками установи заходів внутрішнього контролю та провести оцінку ризиків відповідно до наказу ДАЗВ від 15.08.2016 № 95;

✓ здійснення вибіркового внутрішнього аудиту елементів фінансової звітності протягом року;

✓ розгляд питання збільшення штатної чисельності спеціалістів з питань внутрішнього аудиту;

✓ проходження навчання працівниками сектору бухгалтерського обліку та звітності з питань застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;

✓ неухильне дотримання в роботі нормативно-правових актів і документування інвентаризаційною комісією результатів інвентаризації відповідно до затверджених форм;

✓ вирішення питання належного документального оформлення приміщень будівлі, розташованої в м. Чорнобилі на вул. Радянська, 14, зокрема, шляхом укладання відповідного договору оренди;

✓ документальне оформлення розташованих у приміщенні ДАЗВ нефінансових активів ДП "ЦОТІЗ";

✓ дотримання вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;

✓ перегляд колективного договору та його актуалізацію, як це передбачено статтею 1 Закону України "Про колективні договори і угоди" і статтями 11 і 12 КЗпП;

✓ перегляд Положення про оплату праці та матеріальне стимулювання працівників ДАЗВ з метою встановлення прозорого механізму призначення стимулюючих доплат і надбавок;

✓ дотримання відповідальними працівниками ДАЗВ вимог Інструкції з обліку робочого часу та головним спеціалістом з управління персоналом своєї посадової інструкції в частині обліку робочого часу, а також правильного і своєчасного встановлення надбавок працівникам ДАЗВ.

6. Оприлюднити рішення та Звіт на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Богуна В. П.

Голова

В. В. Пацкан